

Dr. Kolláth György

Bauer Tamás „A nyilasok és a szabadság” című cikke - a demokrácia és a jogállam védelmében - higgadt érveket sorakoztat fel egy végig nem gondolt törvény-módosítás ellen. Bauer kiáll a demonstráció szabadságát megvalósító, 1989. évi gyűlekezési törvény eredeti koncepciója mellett, és a nyilas törekvésekkel szemben a társadalom politikai válaszára, fellépésére helyezi a hangsúlyt. Nézete szerint nem egy jelentéktelen

csoportocská okoz ma valódi veszélyt, hanem az, hogy az utcát a Charta-tüntetések lecsengése óta, több mint egy évtizede a jobboldal uralja. Mind e közben a (szélső)jobboldali csoportok ugyanazt gondolják az állam szerepéről, az uniós integrációról, a kisebbségügyről, stb. Bauer nem talál logikát ebben a megoldásban: Bácsfi nem, Csurka igen?! Véggkövetkeztetése: továbbra sem lehet a rendőrség politikai mérlegelésére bízni a demonstrációk előzetes politikai mérlegelését.

Bauer Tamásnak a jogi következtetések nagy részét tekintve is igaza van. Írásom nem vitacikk, hanem pár (alkotmány)jogi érv bemutatása - a mostani politikai hullámverést csillapítandó. Kiindulópontként: hisztérikus légkörben, elhamarkodottan törvényt alkotni nem lehet és nem is érdemes. Politikusaink zöme - sajnos - még ma sem képes felfogni: mi végre van a jog, s egyáltalán mit lehet elérni egy jogi utánlövessel. Riasztó, hogy vészhelyzetben (?) a megszéppent, felelősséget vállalni vonakodó, tisztségviselő demokratáink milyen könnyen dobnák félre a rendszerváltozás kivívott értékeit, intézményeit, miközben nem látják, mi jönne helyette, utána?! Ez okból túlzásnak, jogi szempontból elhibázott proklamációs mondatnak tartom azt, hogy - úgymond - a nem egyértelmű törvényi helyzet miatt ad a rendőrség engedélyt a nyilasoknak tüntetésre, illetve, hogy a demokratikus többség nyomására a rendőrségnek be kellene tiltania az október 15-i, Szálasit felmagasztaló gyűlést.

Egy rendezett közállapotokkal bíró országban, egy tárgyilagosságra törekvő elemzőnek nem muszáj politikai állásfoglalást kiadnia. 20 éve, amióta tanítok és közügyek jogi háttérérlől beszélek, tartózkodom is ettől. Magyarország azonban (ma ismét) nem konszolidált ország, ezért a jelen fejlemények minősítéseként idézném korábbi cikkem kulcsmondatát: serkéből lesz a tetű. Szóval, a közügyekben sem kell(ene) bevárni az egész (politikai) osztály elteltesedését. Csakugyan itt az idő az értelmes cselekvésre, a demokrácia önvédelmére. Ám a jogállamban a cél nem szentesíti az eszközt, és akármilyen törvények sem hozhatók aktuál-politikai ügyek rendezésére. Ha másból nem, hát épp a gyűlekezési törvény nemrég megtörtént módosításából kellene okulni: kivették ugyan a törvényből a betiltás (egyik) kritériumát jelentő „a közlekedés rendjének aránytalan sérelme” kitételt, s beiktatták a „vagy a közlekedés más útvonalon nem biztosítható” megfogalmazást. De tessék mondani, mi lett jobb ez által?

Ki gondolhatja komolyan, hogy egy újabb, törvénybe merevített nyelvi bravúr megoldja - helyettünk - az ordas eszmék lapátra tételét. Még, hogy a demokraták kezd(j)enek félni pár tucatnyi kinyílt csipájú, hóbörgő kisnyilastól? A fark csóválja a kutyát, a rács rázza a majmot? Nem gondolnám, hogy karbatett kézzel (csodát) várnunk kellene. Tennivalóink döntő mértékben és aktuálisan politikaiak, úgy is mondhatnám: népmozgalmiak (ergo a demokrácia mutassa meg az erejét a hóbörgő csőcseléknek), azután a jogalkalmazásiai, végül jogi felülvizsgálatot érdemlőek. Cikkem ez utóbbi kettőről szól.

A gyűlekezési jogról szóló törvény aurája, koncepciója jó, jogi „megcsináltsága” rém gyenge. A felülvizsgálat tehát időszerű, de nem október 15-éhez kapcsolható. Jöjjön létre egy olyan, tisztességes (szak)emberekből álló paritásos bizottság, amely kasszát csinál a gyűlekezési jogról szóló törvény 15 évéről, és aktuálpolitikai nyomás nélkül ad

Cím Nyilas nyílás, gyűlés

Dátum
2004.09.12.

Dr. Kolláth György

---

diagnózist, javall terápiát. /Nem csak jómagam, de más szerzők is közreadták a Belügyi Szemle 2003. évi 51. számában az erről szóló kutatási tapasztalatokat, mely visszhang nélkül maradt. Volna munkahipotézis az összegező tevékenységhez./ Kiemelnék a problematikákból három gondolatot: 1.) Ma a rendőrségnek a törvény szerint fel kell(ene) oszlatnia minden olyan rendezvényt, amely bűncselekményt valósít meg, arra hív fel, mások jogainak és szabadságának a sérelmével jár. Ugyancsak un. mérlegelést nem tűrő feloszlási ok, ha eltérnek a rendezvény céljától, napirendjétől, helyszínétől, útvonalától. Mindezt a rendőrök nemigen teszik, pedig itt a törvény zéró toleranciát szab meg. 2.) Ma a rendőrségi tiltás adott helyszínre és időpontra vonatkozik, és nem általában. Így ma jogilag elképzelhető, hogy egy csoport nyíltan egy másik közösség kiirtását hirdeti meg demonstrációs célként, mégsem lehet vele szemben eleve elutasító döntést hozni. Majd a helyszínen jön a hidegzuhany, csakhogy akkor néha már késő (lesz). A törvény ui. azt sugallja, hogy mindössze egyetlen § nyomán van mód nemleges határozat kiadására. Ám e közben a törvény eleve csak a békés célú gyűlésekre szól, Európa-szerte van mód ennek az alapjognak a korlátozására, sőt minden szabadságjog eszménye benne van a mi törvényünkben is: ti. a jog gyakorlása nem valósíthat meg bűncselekményt vagy bűncselekmény elkövetésére szóló felhívást és nem járhat mások jogainak és szabadságának sérelmével. Mármint: a büntetésnek épp az a lényege, hogy másoknak okozott, de elviselhető mértékű kellemetlenség árán felhívja a figyelmet valamire, de vajon hol a határ? Ha a törvénynek ez a szakasza a levegőben lóg (nem igényel a többi normával együtt érvényesítést, végrehajtást, végső soron bírói mérlegelést), akkor - pusztán az elterelések, a tartós útlezárások miatt - növekvő konfliktusok várhatók. Hát még a politikai „rájátszása” következtében mi jöhet még? 3.) Nincs egészen rendben a törvény hatálya sem: túlzottan nagy a mozgástér pl. abban, hogy mi számíthat egyházi, kulturális, vallási, illetőleg - nem is olyan sokára - választói gyűlésnek. E körben is növekszik a burkolt jogsértés veszélye.

Az eddig ismert tények szerint a nyilas-gyűlés nem tiltható be, de korai még tort ülni a demokratikus erők felett. Egy (vagy több) antifasiszta megmozdulás megmutathatja, hogy hol is van a helyük a szélsőségeknek, mit ér a szavuk súlya. Kifejezhető, hogy bár sok zavaros fejű ember van itthon (is), az ország polgárainak zöme nem ostoba és nem hagyja veszni azt, amit önmagának alkotott. Alkotmányellenes, neofasiszta hatalom-átvétel pedig nem lesz!

Közhatóságaink is vizsga előtt állnak. Szavatolhatják, hogy ha meg is lesz a „karlengetős” gyűlés, ez a legtöbb, ami ott történhet. A rendőrök, a közterület-felügyelők, a polgárőrök és a jó érzésű polgárok - ki-ki a maga kompetenciájában - igenis fellépnek minden köztörvényes kilengéssel szemben. Nem lesz bocsánatos bűn még egy koszos papírzsepkendő eldobása, egy zászló elégetése, vagy egy jogsértő tábla mutogatása, netán egy tiltott jelkép használata sem. 100 %-ig érvényesítik azok törvény-adta felelősségét (ám semmi többet!), akik a rendezvénnyel a kigyótojásból az egyedtetet kektegetik.

Jómagam nem azért aggódom, mert pár tucatnyi suhanc jó bulit lát a készülődő kivonulásban. Inkább az a páni félelem aggaszt, ahogyan ettől a hatalom elsápad, össze-vissza beszél, azonnali katonai törvényalkotási (pót)cselekvésbe menekülne. Odaát pedig kuncognak „ezek” tehetetlenségén. Politikai pártjaink mélyrepülése sajnálatos. Világos, nyílt kiállásnak kevés a jele, többen mindössze ígérik, hogy majd elmennek a négypartii egyeztetésre. Egyetlenegy lényeglátó, tiszta hang sem hallható: piros sarokban, kétségbeesetten azonnali törvénymódosítást sürgetnek, a túloldalon pedig, cinikusan a maguk korábbi receptjét, az erőszakszervezetek megelőző (?) csapását szorgalmazzák?!

Az egész együtt: mintha csak egy eunuch tartana doktori értekezést a szerelemről?!